

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2711/2020
Рев 4526/2020
15.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића, Данијеле Николић, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ђорђе Протић, адвокат из ..., против туженог Града Београда, кога заступа Градско правобранилаштво, са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама туженог изјављеним против пресуде Вишег суда у Панчеву Гж 367/17 од 10.10.2017. године и решења Вишег суда у Београду Гж 10281/18 од 06.02.2020. године, у седници већа одржаној 15.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебним ревизијама туженог изјављеним против пресуде Вишег суда у Панчеву Гж 367/17 од 10.10.2017. године и решења Вишег суда у Београду Гж 10281/18 од 06.02.2020. године.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Панчеву Гж 367/17 од 10.10.2017. године и пресуда Првог основног суда у Београду П 12476/11 од 12.10.2015. године, исправљена решењем истог суда од 06.11.2015. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде штете у виду измакле користи исплати износ од 204.809,48 динара, са законском затезном каматом почев од 12.10.2015. године као дана пресуђења па до исплате.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење Вишег суда у Београду Гж 10281/18 од 06.02.2020. године и решење Првог основног суда у Београду П 12476/11 од 02.02.2018. године тако што се **ОДБИЈА** захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 162.760,00 динара са законском затезном каматом од дана када наступе услови за извршење, па до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 87.000,00 динара.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 18.000,00 динара.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 12476/11 од 12.10.2015. године, исправљене решењем истог суда од 06.11.2015. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца па је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде штете у виду измакле користи исплати износ од 204.809,00 динара у појединачно одређеним месечним износима са законском затезном каматом почев од дана доспелости па до исплате. Ставом другим изреке одбијен је предлог тужиоца за ослобађање од плаћања трошкова парничног поступка. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 156.760,00 динара са законском затезном каматом почев од 12.10.2015. године до исплате.

Пресудом Вишег суда у Панчеву Гж 367/17 од 10.10.2017. године, ставом првим изреке, потврђена је пресуда Првог основног суда у Београду П 12476/11 од 12.10.2015. године у делу става првог изреке којим је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде штете у виду измакле користи исплати износ од 204.809,48 динара. Ставом другим изреке преиначена је пресуда у преосталом усвајајућем делу става првог изреке, тако што је обавезан тужени да тужиоцу на досуђени износ накнаде штете од 204.809,48 динара исплати законску затезну камату од 12.10.2015. године као дана пресуђења па до исплате, док је у преосталом делу захтева за исплату законске затезне камате у износима и за период ближе наведеним овим ставом изреке, тужбени захтев тужиоца одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке укинута је пресуда Првог основног суда у Београду П 12476/11 од 12.10.2015. године у погледу одлуке о трошковима парничног поступка.

Решењем Првог основног суда у Београду П 12467/11 од 02.02.2018. године обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 162.760,00 динара са законском затезном каматом почев од 12.10.2015. године до исплате.

Решењем Вишег суда у Београду Гж 10281/18 од 06.02.2020. године, ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђено је решење Првог основног суда у Београду П 12476/11 од 02.02.2018. године у делу у ком је обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 162.760,00 динара. Ставом другим изреке преиначено је решење Првог основног суда у Београду П 12476/11 од 02.02.2018. године у делу којим је одлучено о камати на трошкове поступка тако што је обавезан тужени да тужиоцу на досуђени износ трошкова поступка у износу од 162.760,00 динара исплати законску затезну камату почев од дана када наступе услови за извршење па до исплате, док је у преосталом делу за период од 12.10.2015. године до дана наступања услова за извршење захтев за исплату одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против другостепене пресуде Вишег суда у Панчеву Гж 367/17 од 10.10.2017. године као и другостепеног решења Вишег суда у Београду Гж 10281/18 од 06.02.2020. године, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, с тим што је предложио да се о ревизијама одлучује на основу члана 404. Закона о парничном поступку.

Одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/18 - у даљем тексту: ЗПП) прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). Ставом 2. истог члана прописано је да о дозвољености и основаности ревизије одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Одлучујући о дозвољености ревизија, Врховни касациони суд налази да су испуњени услови из члана 404. ЗПП да се дозволе посебне ревизије туженог, имајући у виду врсту спора и садржину тражене судске заштите, начин пресуђења, разлоге нижестепених судова и истакнуте ревизијске наводе, а ради тумачења права и уједначавања судске праксе.

Из ових разлога, на основу члана 404. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Испитујућу побијану пресуду другостепеног суда на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд сматра да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона па нема повреде из члана 374. став 1. ЗПП на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је дана 08.03.2004. године надлежном органу туженог – Секретаријат за привреду Града Београда, поднео захтев за обављање делатности ауто-такси превоза путника и доставио доказ о испуњености тражених услова. Решењем Секретаријата за привреду Града Београда од 07.02.2006. године број VIII-03 број 344-1-303/04, захтев тужиоца је одбијен уз образложење да нису испуњени услови из члана 8. став 1. тачка 8. наведене Одлуке, односно да нема слободних места за такси возило, због чега тужилац не испуњава услове прописане Одлуком о ауто-такси превозу („Службени лист Града Београда“ бр. 29/05), а у смислу одредбе члана 6. став 1. тачка 7. наведене одлуке. Тужилац је против решења туженог од 07.02.2006. године изјавио жалбу Секретаријату за привреду Градске управе Града Београда, с тим што о истој није одлучено, да би потом тужилац покренуо управни спор (У број 1339/06 и У број 1152/06) ради измене појединачног акта туженог. Орган туженог је дана 12.11.2008. године тужиоцу дао сагласност за обављање делатности ауто-такси превоза, с обзиром да је Одлуком Уставног суда У 53/04 („Службени гласник РС“, број 90/05) констатована несагласност са Уставом и законом одредбе члана 6. став 1. тачка 7. Одлуке о ауто-такси превозу („Службени лист Града Београда“, бр.12/02, 5/03 и 14/04) која је важила у моменту подношења захтева тужиоца. Тужилац је у периоду од 13.11.2006. године до 27.04.2009. године био пријављен код Националне службе за запошљавање као незапослено лице, а био је корисник новчане накнаде у периоду од 14.11.2006. године до 08.10.2007. године.

Вештачењем је утврђено да је због немогућности да обавља такси делатност, тужилац онемогућен да оствари приход у висини од 204.809,48 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је тужбени захтев тужиоца за исплату износа од 204.809,48 динара на име измакле користи основан, с обзиром да је тужилац услед незаконитог и неправилног рада државног органа – непоштовање законских рокова приликом поступања, претрпео штету, с тим да је другостепени суд преиначио првостепену пресуду у погледу одлуке о законској затезној камати досудивши тужиоцу законску затезну камату на досуђени износ почев од 12.10.2015. године.

По оцени Врховног касационог суда, основано се ревизијом туженог указује да су нижестепени судови погрешно применили материјално право када су закључили да је тужбени захтев тужиоца основан.

Одредбом члана 172. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција.

Постојање основа за накнаду штете условљава околност да је државни орган штету проузроковао незаконитим или неправилним радом. Под незаконитим радом службеног лица или органа правног лица, сматра се поступање супротно закону, другом пропису или општем акту, као и пропуштање да се закон, други прописи или општи акт примени, док се под неправилним радом подразумева чињење или нечињење противно уобичајеном и прописаном начину обављања делатности, чиме се повређује право или интерес неког лица.

По оцени Врховног касационог суда, у конкретном случају погрешно су нижестепени судови применили материјално право.

Наиме, тужени је у складу са Одлуком о ауто-такси превозу из 2005. године одбио захтев тужиоца за давање сагласности за обављање делатности такси превоза, а након Одлуке Уставног суда о неуставности одредбе члана 6. став 1. тачка 7. Одлуке о ауто-такси превозу из 2002. године, која је важила у тренутку подношења захтева, донео решење којим је усвојио захтев тужиоца за обављање ауто-такси превоза путника на територији Града Београда. Стога, супротно ставу нижестепених судова, поступање туженог не може се сматрати незаконитим и неправилним радом у смислу цитиране законске одредбе, јер је тужени у моменту доношења решења од 07.02.2006. године у свему поступао у складу са одредбама Одлуке о ауто-такси превозу, која није била предмет оцене Уставности и законитости у поступку пред Уставним судом.

Како су у конкретном случају штетне последице отклоњене на тај начин што је решењем градоначелника од 28.01.2008. године Секретаријату за привреду, као првостепеном органу, дата сагласност да преко броја утврђеног Програмом потреба за ауто-такси превоз за 2008. годину изда сагласност лицима која су поднела предлог за измену појединачног акта, на основу чега су та лица добила сагласност за обављену делатност ауто-такси превоза у току 2008. године, то се поступање туженог не може сматрати незаконитим и неправилним, јер је тужени у свему поступао у складу са позитивно правним законским прописима и подзаконским одлукама. Тужени након

доношења Одлуке Уставног суда о уставности одлуке о ауто-такси превозу донео решење којим је тужиоцу дозволио бављење ауто-такси превозом, чиме је фактички отклоњена последица доношења неуставне одлуке. Одлука Уставног суда којом је утврђена неуставност одлуке о ауто-такси превозу не садржи одредбу која предвиђа да ће се последице примене неуставне одлуке отклонити накнадом штете лицима чија су права повређена појединачним актом, у смислу члана 58. тада важећег Закона о поступку пред Уставним судом и правним дејством његових одлука, нити је предвиђен рок у којем би се морала донети нова одлука, то је основано указивање ревизијом туженог о погрешној примени материјалног права због чега тужиоцу у конкретном случају не припада накнада штете.

Овај суд наглашава да је према важећој одлуци туженог о такси превозу из 2006. године постојање слободног такси места услов за обављање делатности ауто-такси превоза, те да је такав услов непрекидно прописан од 2002. године и није постојао само у периоду од 21.10.2005. године до 28.12.2005. године.

На основу изнетог, одлучено је као у ставу другом изреке на основу члана 416. став 1. ЗПП.

Испитујући побијано решење којим је одлучено о трошковима парничног поступка, у смислу члана 420. став 6.ЗПП, Врховни касациони суд сматра да је ревизија туженог основана.

Имајући у виду да тужилац није успео у спору за накнаду штете, то му не припадају ни трошкови парничног поступка, због чега су преиначена решења нижестепених судова и одбијен захтев за исплату износа од 162.760,00 динара на име трошкова поступка са законском затезном каматом од када наступе услови за извршење па до исплате, због чега је одлучено као у ставу трећем изреке.

Обзиром на успех туженог у спору, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова поступка исплати износ од укупно 87.000,00 динара, и то на име трошкова које је тужени имао за приступ на седам одржаних рочишта износ од 7.500,00 динара, укупно 52.500,00 динара, приступ на једном неодржаном рочишту износ од 4.500,00 динара, састав три образложена поднеска у износу од 6.000,00 динара, укупно 18.000,00 динара као и износ од 12.000,00 динара на име изјављене жалбе, у смислу члана 153. став 1. и члана 154. став 1. ЗПП, а све сходно АТ у време пресуђења, због чега је одлучено као у ставу четвртом изреке.

Обавезан је тужилац да туженом, који је успео у овом спору, на име изјављене ревизије исплати износ од 18.000,00 динара.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић